

EDUSKUNNAN VASTAUS 176/2002 vp

Hallituksen esitys laiksi sosiaalisesta luototuksesta, laiksi sosiaalihuoltolain muuttamisesta sekä laiksi sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi sosiaalisesta luototuksesta, laiksi sosiaalihuoltolain muuttamisesta sekä laiksi sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 3 §:n muuttamisesta (HE 142/2002 vp).

Valiokuntakäsittely

Sosiaali- ja terveystoimi on antanut asiasta mietinnön (StVM 36/2002 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

sosiaalisesta luototuksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Sosiaalisen luototuksen tarkoitus

Sosiaalinen luototus on sosiaalihuoltoon kuuluvaa luotonantoa, jonka tarkoituksena on ehkäistä taloudellista syrjäytymistä ja ylivelkaantumista sekä edistää henkilön ja perheen itsenäistä suoriutumista.

2 §

Sosiaalisen luototuksen järjestäminen ja toimeenpano

Kunta voi järjestää sosiaalista luototusta päättämässään laajuudessa. Jos kunta päättää järjestää sosiaalista luototusta, kunnan tulee määritellä

lä sosiaalisen luoton myöntämisen perusteet ottaen huomioon, mitä tässä laissa säädetään.

Tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaa kunnassa sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu kunnan määräämä monijäseninen toimielin (*toimielin*).

3 §

Valtionosuus

Kunnalle sosiaalisen luototuksen järjestämisestä aiheutuviin toimintamenoihin sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annettua lakia (733/1992), jollei lailla toisin säädetä.

Toimintamenoina ei pidetä sosiaalisen luototuksen luottopääomasta tai luottotappioista aiheutuvia menoja.

4 §

Sosiaalisen luoton myöntäminen

Sosiaalinen luotto voidaan myöntää perustelusta syystä henkilölle, jolla ei ole pienituloisuutensa ja vähävaraisuutensa vuoksi muulla tavoin mahdollisuutta saada kohtuuehtoista luottoa ja jolla on kyky suoriutua luoton takaisinmaksusta.

Sosiaalisen luoton myöntämisestä päättää hakemuksesta sen kunnan toimielin, jossa henkilöllä on kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta.

Ennen sosiaalisen luoton myöntämistä on luotonsaajalle annettava tiedot kunnan määrittelemistä sosiaalisen luoton myöntämisen perusteista kirjallisena.

5 §

Hakijan takaisinmaksukyvyyn arviointi

Sosiaalisen luoton hakijan takaisinmaksukykyä arvioitaessa otetaan huomioon:

- 1) hakijan käytettävissä olevat tulot ja varat sekä hänen ansaintamahdollisuutensa ottaen huomioon hänen ikänsä, työkykynsä ja muut olosuhteet;
- 2) hakijan tosiasialliset menot;
- 3) hakijan velat; sekä
- 4) muut hakijan taloudelliseen asemaan vaikuttavat tekijät.

6 §

Sosiaalista luottoa koskeva sopimus

Sosiaalisesta luotosta on tehtävä kirjallinen sopimus, josta luotonsaajalle on annettava kapale.

Sosiaalista luottoa koskevassa sopimuksessa on määriteltävä:

- 1) luoton käyttötarkoitus;
- 2) luoton määrä;
- 3) luoton korko; sekä
- 4) luoton takaisinmaksuerien suuruus ja eräpäivät sekä muut takaisinmaksuehdot.

Sosiaalisesta luotosta voidaan velalliselta periä luotosta kohtuullinen vuotuinen korko, joka

kuitenkin voi olla enintään korkolain (633/1982) 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko. Sopimuksen ehtoissa voidaan määrätä, että luotosta maksettava korko muuttuu korkolain 12 §:ssä tarkoitettun viitekoron muutoksia vastaavasti.

Sosiaalisesta luotosta ei voida periä muita luottokustannuksia.

7 §

Velallisen oikeus ennenaikaiseen suoritukseen

Velallisella on oikeus maksaa luotto takaisin ennen sen erääntymistä ilman lisäkustannuksia.

8 §

Sosiaalisen luoton eräännyttäminen

Jos kunnalla on sopimuksen mukaan oikeus luotonsaajan maksuviivästyksen tai muun sopimusrikkomuksen johdosta vaatia maksuerää, joka muuten ei ole erääntynyt, saa kunta vedota sanottuun oikeuteen, jos:

1) maksu on viivästynyt vähintään kuukauden ja on edelleen suorittamatta ja viivästynyt määrä on vähintään kymmenen prosenttia luotosta tai, jos siihen sisältyy useampi kuin yksi maksuerä, vähintään viisi prosenttia luoton alkuperäisestä määrästä taikka käsittää luotonantajan koko jäännössaattavan; tai

2) luotonsaajan muu sopimusrikkomus on olennainen.

Kunnalla ei ole kuitenkaan oikeutta saattaa voimaan 1 momentissa tarkoitettua seuraamusta, jos kysymys on maksun viivästymisestä ja viivästymisen johtuu luotonsaajan sairaudesta, työttömyydestä tai muusta siihen verrattavasta hänestä riippumattomasta seikasta, paitsi milloin tämä viivästyksen kesto ja muut olosuhteet huomioon ottaen olisi kunnalle luotonantajana ilmeisen kohtuutonta.

Erääntyminen saa tulla voimaan aikaisintaan neljän viikon tai, jos luotonsaajalle on aiemmin huomautettu viivästyksestä tai muusta sopimusrikkomuksesta, aikaisintaan kahden viikon kuluessa siitä, kun erääntymistä koskeva ilmoitus on jätetty tai lähetetty luotonsaajalle. Jos luoton-

saaja tämän ajan kuluessa maksaa viivästyneen määrän tai oikaisee muun sopimusrikkomuksen, erääntyminen raukeaa.

9 §

Taloudellinen neuvonta ja ohjaus

Luotonhakijalle ja luotonsaajalle tulee tarvittaessa järjestää taloudellista neuvontaa ja ohjausta sosiaalisen luoton myöntämisen yhteydessä ja takaisinmaksuajan kuluessa.

10 §

Sosiaalisen luoton tuen suhde toimeentulotukeen

Ennen sosiaalisen luoton myöntämistä tulee selvittää hakijan oikeus saada toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) mukaista toimeentulotukea. Henkilön oikeutta saada toimeentulotukea ei voi rajata tai tuen määrää alentaa sen

vuoksi, että hänellä olisi mahdollisuus saada sosiaalinen luotto.

11 §

Muutoksenhaku

Kunnan tämän lain mukaiseen sosiaalista luottoa koskevaan päätökseen haetaan muutosta hallinto-oikeudelta ja sosiaalista luottoa koskevasta sopimuksesta johtuvat riidat käsitellään hallinto-oikeudessa sen mukaan kuin sosiaalihuoltolain 7 luvussa säädetään.

12 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

sosiaalihuoltolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 17 päivänä syyskuuta 1982 annetun sosiaalihuoltolain (710/1982) 1 §:n 1 momentti, 13 §:n 1 momentti, 16 §:n 1 ja 3 momentti, 42 §:n 2 ja 3 momentti, 46 §:n 1 momentti, 49 §:n 1 ja 2 momentti sekä 50 ja 51 §,

sellaisina kuin niistä ovat 13 §:n 1 momentti osaksi laissa 736/1992, 16 §:n 1 momentti ja 46 §:n 1 momentti viimeksi mainitussa laissa sekä 49 §:n 1 ja 2 momentti laissa 975/1998, seuraavasti:

1 §

Sosiaalihuollolla tarkoitetaan tässä laissa sosiaalipalveluja, toimeentulotukea, sosiaaliavustuksia, sosiaalista luottoa ja niihin liittyviä toimintoja, joiden tarkoituksena on edistää ja ylläpitää yksityisen henkilön, perheen sekä yhteisön sosiaalista turvallisuutta ja toimintakykyä.

13 §

Sosiaalihuoltoon kuuluvina tehtävinä kunnan on huolehdittava sen sisältöisinä ja siinä laajuudessa kuin kulloinkin säädetään:

1) sosiaalipalvelujen järjestämisestä asukkailleen;

2) toimeentulotuen antamisesta kunnassa oleskelevalle henkilölle;

3) sosiaaliavustusten suorittamisesta asuk-
kailleen;

4) ohjauksen ja neuvonnan järjestämisestä so-
siaalihuollon ja muun sosiaaliturvan etuuksista
ja niiden hyväksikäyttämistä;

5) sosiaalihuoltoa ja muuta sosiaaliturvaa
koskevan tiedotustoiminnan järjestämisestä;

6) sosiaalihuoltoa ja muuta sosiaaliturvaa
koskevan koulutus-, tutkimus-, kokeilu- ja kehit-
tämistoiminnan järjestämisestä; sekä

7) sosiaalisen luoton myöntämisestä asuk-
kailleen.

16 §

Milloin muulle kuin kunnan asukkaalle on an-
nettu 15 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa laitoshuoltoa, jonka tarve arvioidaan pitkäaikaiseksi, voi hallinto-oikeus oikeuttaa 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimielimen toimittamaan henki-
lön siihen kuntaan, jonka asukas hän on.

Hakemus 1 momentissa tarkoitettua siirros-
ta on tehtävä sille hallinto-oikeudelle, jonka toi-
mialueella laitoshuoltoa antanut kunta on.

42 §

Hakemus 1 momentissa tarkoitettua korvauk-
sen saamiseksi on pantava vireille hallinto-oi-
keudessa kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun
laitoshuoltoa on alettu antaa. Jollei hakemusta
panna vireille sanotussa määräajassa, menettää
kunta oikeuden saada korvausta laitoshuollosta,
jonka se on antanut ennen hakemuksen vireille-
panoa ja jota asianomainen kunta ei ole kirjalli-
sesti suostunut korvaamaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua korvausasiat
ratkaisee se hallinto-oikeus, jonka toimialueella
laitoshuoltoa antanut kunta on.

46 §

Muutosta 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua toi-
mielimen päätökseen haetaan valittamalla hal-

linto-oikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen
tiedoksi saamisesta. Valitus voidaan antaa sa-
nottuna aikana myös toimielimelle, jonka tulee
oman lausuntonsa ohella toimittaa se hallinto-
oikeudelle.

49 §

Hallinto-oikeuden päätökseen, joka koskee
sosiaalipalvelun antamista tai siitä määrätyn
maksun suuruutta taikka sosiaalisen luoton
myöntämistä tai määrää, ei saa hakea muutosta
valittamalla.

Hallinto-oikeuden päätöksestä, joka koskee
toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997)
tarkoitettua toimeentulotuen antamista tai mää-
rää taikka kuntien välistä erimielisyyttä laitoshuol-
lon antamisvelvollisuudesta tai laitoshuol-
lon kustannusten korvaamisesta, saa valittaa, jos
korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

50 §

Valitettaessa hallinto-oikeuden päätöksestä
korkeimpaan hallinto-oikeuteen valituskirja liit-
teineen voidaan antaa myös hallinto-oikeuteen
korkeimmalle hallinto-oikeudelle toimitettavak-
si.

Edellä 49 §:ssä tarkoitettua valitusluvasta on
voimassa, mitä siitä on säädetty hallintolain-
käyttölaissa (586/1996). Haettaessa lupaa vali-
tuksen tekemiseen hallinto-oikeuden päätöksestä
saa lupahakemuskirjan toimittaa myös hallin-
to-oikeuteen.

51 §

Milloin sosiaalihuoltoa koskevassa asiassa
muutoin kuin valitustietä haetaan ratkaisua jul-
kisoikeudellista korvaus-, maksu- tai elatusvel-
vollisuutta koskevaan tai muusta julkisoikeudel-
lisestä oikeussuhteesta aiheutuvaan asianosaisten
väliseen riitaan, ratkaisee tällaisen riita-
asian, jollei laissa tai asetuksessa ole säädetty
muuta oikeuspaikkaa, se hallinto-oikeus, jonka
toimialueella hakijakunta sijaitsee tai, muun

kuin kunnan ollessa hakijana, hakijan kotikunta on.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 22 päivänä syyskuuta 2000 annetun lain (812/2000) 3 §:n 2 kohta seuraavasti:

3 §

Määritelmät

tuksena on edistää ja ylläpitää yksityisen henkilön tai perheen sosiaalista turvallisuutta ja toimintakykyä; sekä

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) *sosiaalihuollolla* sosiaalihuoltolain (710/1982) 17 §:ssä mainittuja sosiaalipalveluja, tukitoimia, toimeentulotukea, elatustukea, sosiaalista luottoa sekä mainittuihin palveluihin ja etuuksiin liittyviä toimenpiteitä, joiden tarkoi-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 26 päivänä marraskuuta 2002